

* * *

יוסי גמזו ליום כפור

ההיסטוריון הינוני הקלסי הרודוטוס
שבכתביו – בהם תאר עולם שלם כעֵד –
נולדה לה ההיסטוריוגרפיה בין האַנקדוטוס
ושלל הסקופים ההיסטוריים שהוא תעד
כתב כי מֵלֶךְ הַפְּרָסִים צָפַץ וְלֹא הֵנִיד רִיס
מִשְׁנֹדֵע לוֹ עַל עֲצַמַת יוֹן כְּאִיֶּרֶה
לְנִצְחוֹנָה עָלָיו, וְכִף נֹצֵר מִשֵּׁג הַ"הִיבְרִיס"
שֶׁעַד הַיּוֹם מִכָּר לְפַל כַּחֲטֵא הִיֶּרֶה.

ומשום כֵּן, כְּשֶׁמְעֵלִית כִּיּוֹם בְּזִכְרוֹנָנוּ
מִלְחָמַת יוֹם הַכְּפוּרִים – עַל אֵף שְׁאִחֲרִיתָהּ
הִיְתָה בְּזִכּוֹת עֲזָם הָעֵלְאִי שֶׁל לֹחֲמֵינוּ
בְּלִי שִׁמְץ שֶׁל סִפְק שׁוֹנָה מְאֹד מֵרֵאשִׁיתָה –
אֲסוּר לָנוּ בְּשׁוֹם פְּנִים לְמַחֵק מִן הַהִיסְטוֹרִיָּה
אֶת חֲטֵא הִיֶּרֶה, אוֹתוֹ הַהִיבְרִיס הָאִים
שֶׁתְּמוֹרְתוֹ פְּרִינוּ בְּמַחִירָה שֶׁל הָאוּפוֹרִיָּה
אֶלפִים וְחֲמֵשׁ מְאוֹת קְבָרִים שֶׁעַד הַיּוֹם
צוֹפִים בְּנוֹ מִכָּל חֵלְקָה צְבֹאֵית כְּקִטְגוֹרִים
בְּשִׁלֵּל בְּתִי-עֵלְמִין, אֲבָל שְׁלֹא כְּקִבְרֵיהֶם
שֶׁעֲצָם הַמְּצָאָם שֵׁם הוּא סִיוֵט פְּנִטְזִמְגוֹרִי
שֶׁל בּוֹר כְּסוּי בְּאֶבֶן – עוֹד בְּלִב יְקִירֵיהֶם
הַפְּצַע הַפְּעוֹר וְהַשׁוֹתֵת הַזֶּה אֵינָנו
כְּסוּי, בְּיִתְמוּתָם, אֶלְמָנוּתָן וִיגוֹן-שְׁכוֹלָם
זֶה אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּכֹבֵד אֶבֶן, אֵף עוֹדָנוּ
כְּבֹד יוֹתֵר מִכָּל הָאֲבָנִים שְׁבַעוֹלָם.

לְכֵן, כְּשֶׁהֵד זְכָרוֹן הַמְּלַחְמָה הַהִיא עוֹלָה כֵּן
בְּכָל שָׁנָה סְבִיב יוֹם כְּפוּר שְׁבוּ תְּמִיד נוֹחַת
חֶשְׁבוֹן-הַנֶּפֶשׁ עַל כְּלָנוּ, מַתְבַּקֵּשׁ כְּאֵן לְקַח
אוֹתָהּ הִיֶּרֶה שֶׁל אֲז שְׁלֵדְתָהּ בְּחֲטֵא.

אוֹתָהּ קְלוּת-הַדַּעַת שְׁסוּפָה דְרִדוֹר תְּהוֹמָה,
אוֹתוֹ זְלוּל נוֹאֵל בִּיכוֹלוֹתָיו שֶׁל הָאוֹיֵב,
אוֹתָהּ אִי-מוֹכְנוֹת בְּצַד שְׁאֲנָנוּת הַ-coma
וְכָל שְׁפָאן בְּעֲצָם מִכָּל אֶלֶה מַתְחִיב.

כִּי לְקוֹיִים דּוֹמִים לְאֶלֶה שְׁנִגְלוּ בְּסִקָּר
וְעַדְתוֹ שֶׁל אֲגֵרְנֵט בְּתַחוּם הַמְּחַדְדִים
גְּלִתָּהּ וְעַדְת וִינּוֹגְרָד גַּם הִיא סוֹפְסוֹף בְּחִקָּר
מִלְחָמַת לְבָנוֹן שְׁנִיָּה, עַל אֵף הַהִבְדִּלִים.

מָה שְׁמֵרָאָה כִּי עֲקִירַת הַהִיבְרִיס מִקְרָבָנוּ

היא פרח קיומי ממש ולא ענין צדדי
וצרף חסוני כזה בשום פנים איננו
חובה חדפעמית כי אם מצריף טפול תמיד.

ומה שזה מוכיח לא פחות הוא שאנחנו
איננו לא אימפריה וגם לא מעצמה
וכששכרון-הכוח עט עלינו ושכחנו
שאוי לנו מזחיות-ראש ועין עצומה
שלמנו שכר-למוד יקר מאד למרות שצה"ל
שנה לבסוף שנוי נחרץ את פני המלחמה
תודות לגבורתם של לוחמים שעל כל שעל
הבינו לקח זה הרבה לפני שהוא נשמע
בנצרות-החקירה, בעם ובתקשרת
ובין המשפחות מכות השכול והנכאים
מה שדוחק בנו ביום-כפיר הזה לזפר את
חובנו לאותם שבזכותם אנו חיים.

* * *

יוסי גמזו

אחולי החלמה מהירה לחבר ליצחק אורפז

ממקום צלילות הסתו המירה אט-אט את אכף
הקנין ששרביו הרבו אותנו לענש
שלוחים לך ממני כיונים פורחות משכף
כל אחולי ההחלמה שיש בשפת אנוש.

כי דרך האמפתיה בין אדם ובין רעהו
לא רק שהיא משעול שדוקא יום הכפורים
לא מכפר לאיש על זניחתו, כדבר בוראהו,
אלא שהיא סופסוף – בלי מסכות ואפורים –
גם שביל הצלינות החלונית שכל עברהו
הוא מענטש שפך את רף-האנושי שבו מרים.

ומשום כך הנח לגוף להתאושש באמץ
ואם טפטר חלשת-הדעת פה ושם נקנה
בלב, שלח שלל צוי-קריאה לשפע (לא רק קמץ)
גיסות האופטימיות ודביזיות התקנה.

ואז, משתסקר את תואי חייך שעל-שעל
ובעברו למול עיניך כבמחזה
זכור נא איך נטחו בך פגזי אויב ממעל
ואיך גברת על כלם – לכן, נחוש-תזה,
אתה, שקקצין קרבי שנים רבות בצה"ל
הכרעת אתגרים רבים,

תְּכַרֵּיעַ גַּם אֶת זֶה.